

Bagaimana Muhyiddin perkukuh kuasa melalui lantikan GLC

Malaysiakini

11 April 2020

Terence Gomez

ULASAN | Telah lebih sebulan sejak Perikatan Nasional (PN) mengambil alih kuasa, namun skala serta skop perubahan di kalangan pengarah dan pengurusan kanan syarikat berkaitan kerajaan (GLC) cukup membingungkan.

Kadar perubahan pantas lebih mengejutkan memandangkan lantikan ini dibuat PN yang diketuai oleh perdana menteri dan menteri-menteri kanan yang sebelum ini berada dalam pentadbiran Pakatan Harapan (PH).

Satu dimensi teras dunia GLC yang luas di Malaysia ialah menteri kabinet mengawasi pelbagai macam syarikat.

Oleh kerana ahli politik yang dilantik untuk jawatan kabinet utama mempunyai pengaruh yang besar terhadap sektor korporat, perlu dijelaskan taklimat sejarah penguasaan GLC baru-baru ini.

Kementerian di dalam perniagaan

Sebelum pilihan raya umum 2018 yang menempa sejarah itu, PH di bawah kepimpinan Dr Mahathir Mohamad, telah berjanji untuk mereformasikan GLC. Ikrar ini penting kerana perdana menteri ketika itu, Najib Razak, dalam tugasannya sebagai menteri kewangan mempunyai kawalan efektif terhadap GLC utama di Malaysia.

Penumpuan kuasa politik dan korporat di tangan menteri perdana menteri yang menjadi menteri kewangan itu didakwa menyumbang kepada penyalahgunaan serius terhadap institusi berasaskan perniagaan, termasuk 1MDB, Tabung Haji dan Mara.

Di bawah pentadbiran Najib, empat kementerian utama mempunyai pengaruh korporat yang besar - Pejabat Perdana Menteri (PMO), Kementerian Kewangan, Kementerian Pembangunan Luar Bandar dan Kementerian Pembangunan Usahawan. Apabila PH mengambil alih kuasa, perdana menteri Dr Mahathir ketika itu telah mewujudkan Kementerian Hal Ehwal Ekonomi.

GLC berasaskan bumiputera yang penting telah dipindahkan ke Kementerian Hal Ehwal Ekonomi, memberi menterinya, pemimpin PKR pada waktu itu, Azmin Ali pengaruh besar ke atas segmen sektor korporat ini.

Mahathir juga memindahkan cabang pelaburan terkemuka Malaysia, Permodalan Nasional Bhd (PNB), daripada Kementerian Kewangan kepada PMO.

Ini bermakna walaupun perdana menteri tidak lagi dalam masa yang sama berkhidmat sebagai menteri kewangan, namun terdapat trend lama yang dikritik oleh parti pembangkang, iaitu banyak kuasa ekonomi kini terletak di bawah PMO.

Pemimpin utama parti Mahathir, Bersatu, dilantik sebagai menteri Kementerian Pembangunan Luar Bandar dan Kementerian Pembangunan Usahawan. Rina Harun mengetuai Kementerian Pembangunan Luar Bandar, manakala Mohd Redzuan Yusof mengetuai Kementerian Pembangunan Usahawan.

Kedua-duanya tidak mempunyai pengalaman berkhidmat dalam kerajaan.

Kuasa beralih kepada PN

Kementerian Pembangunan Luar Bandar mengawasi badan-badan berkanun yang bertanggungjawab untuk pembangunan kawasan luar bandar di mana ramai bumiputera yang berpendapatan rendah dan miskin terletak. Badan berkanun ini termasuk Mara dan Felcra yang memiliki sebilangan besar GLC.

Pembangunan Kementerian Usahawan mengawasi perusahaan kecil dan sederhana (PKS), yang merupakan 98.5 peratus daripada sektor korporat. Ini mencadangkan bahawa pengaruh Mahathir - dan Bersatu ke atas korporat Malaysia, agak besar.

Selepas PN mengambil alih kuasa, walaupun Azmin, Rina dan Redzuan, dilantik semula sebagai menteri, namun peralihan penting telah berlaku di kementerian-kementerian ini, seperti yang ditunjukkan dalam jadual di bawah.

Ministry	Minister
Prime Minister's Office (PMO)	Muhyiddin Yassin (Bersatu)
Ministry of Finance (MoF)	Tengku Zafrul Abdul Aziz
Ministry of International Trade & Industry (MITI)	Azmin Ali (Bersatu)
Ministry of Rural Development (MRD)	Abdul Latiff Ahmad (Bersatu)
Ministry of Entrepreneur Development & Cooperatives (MED)	Wan Junaidi Jaafar (PBB)

Terence Gomez

Perdana menteri baru, Muhyiddin Yassin, membubarkan Kementerian Hal Ehwal Ekonomi dan semua institusi di bawahnya telah digabungkan dengan PMO.

Azmin, walaupun kini menjadi anggota Bersatu, diberi tanggungjawab untuk portfolio yang kurang penting, Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri (Miti).

Walau bagaimanapun, Muhyiddin telah melantik Azmin sebagai seorang menteri kanan. Miti tidak mempunyai kawalan terhadap banyak GLC, menunjukkan bahawa pengaruh Azmin terhadap syarikat berkaitan kerajaan juga telah semakin terhakis.

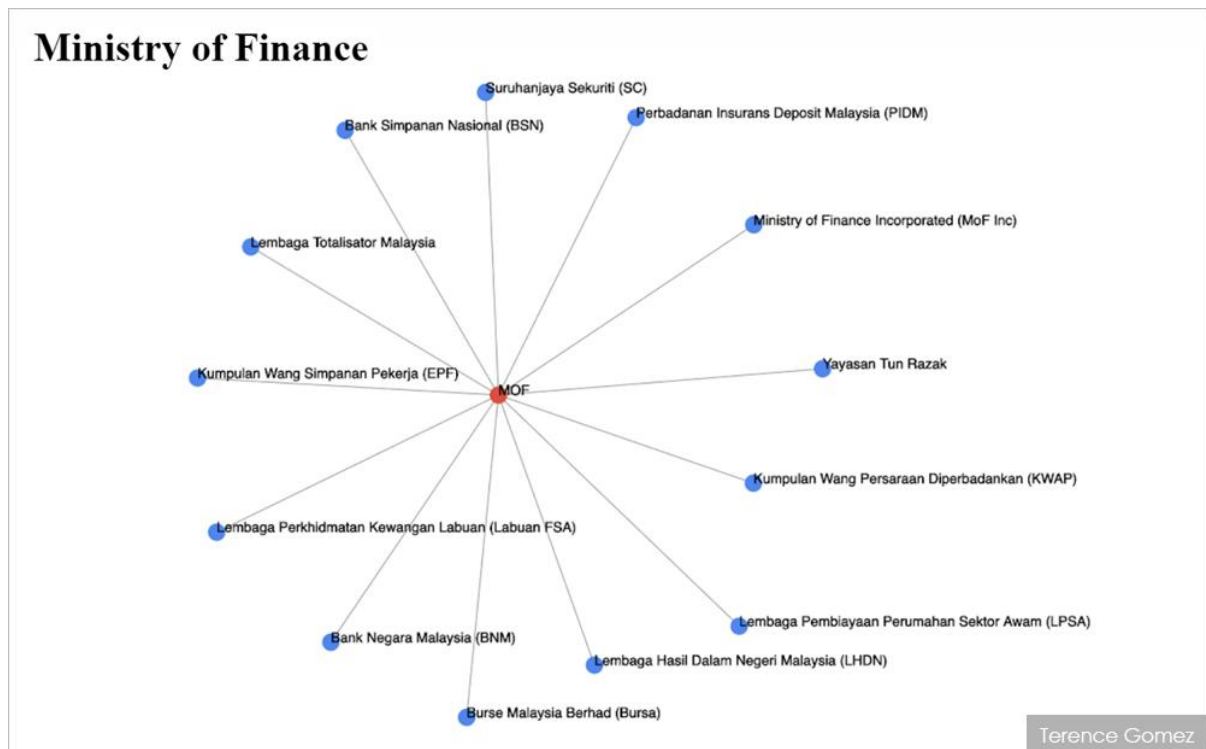
Gambar rajah di bawah menunjukkan hasil pemindahan semua institusi di bawah Kementerian Hal Ehwal Ekonomi kepada PMO. Jelas sekali, Muhyiddin kini mempunyai lebih banyak kawalan terhadap syarikat korporat, berbanding dengan Mahathir. Antara institusi utama di bawah kawalan perdana menteri ialah PNB dan dana kekayaan tunggal Malaysia, Khazanah Nasional.

Dua institusi itu sahaja mempunyai pemilikan dan kawalan ke atas lapan daripada 10 syarikat teratas awam yang tersenarai di bursa saham Malaysia.

Firma-firma ini termasuk Maybank dan CIMB, bank terkemuka Malaysia, syarikat berasaskan utiliti, Tenaga dan Axiata, konglomerat yang sangat pelbagai, Sime Darby, perusahaan berasaskan minyak dan gas Petronas Chemicals dan Petronas Gas, serta syarikat penjagaan kesihatan yang besar, IHH.

KWSP, dana pencen sektor awam, KWAP, dan Menteri Kewangan Diperbadankan, syarikat pegangan utama kerajaan, seperti ditunjukkan angka di gambar rajah ini.

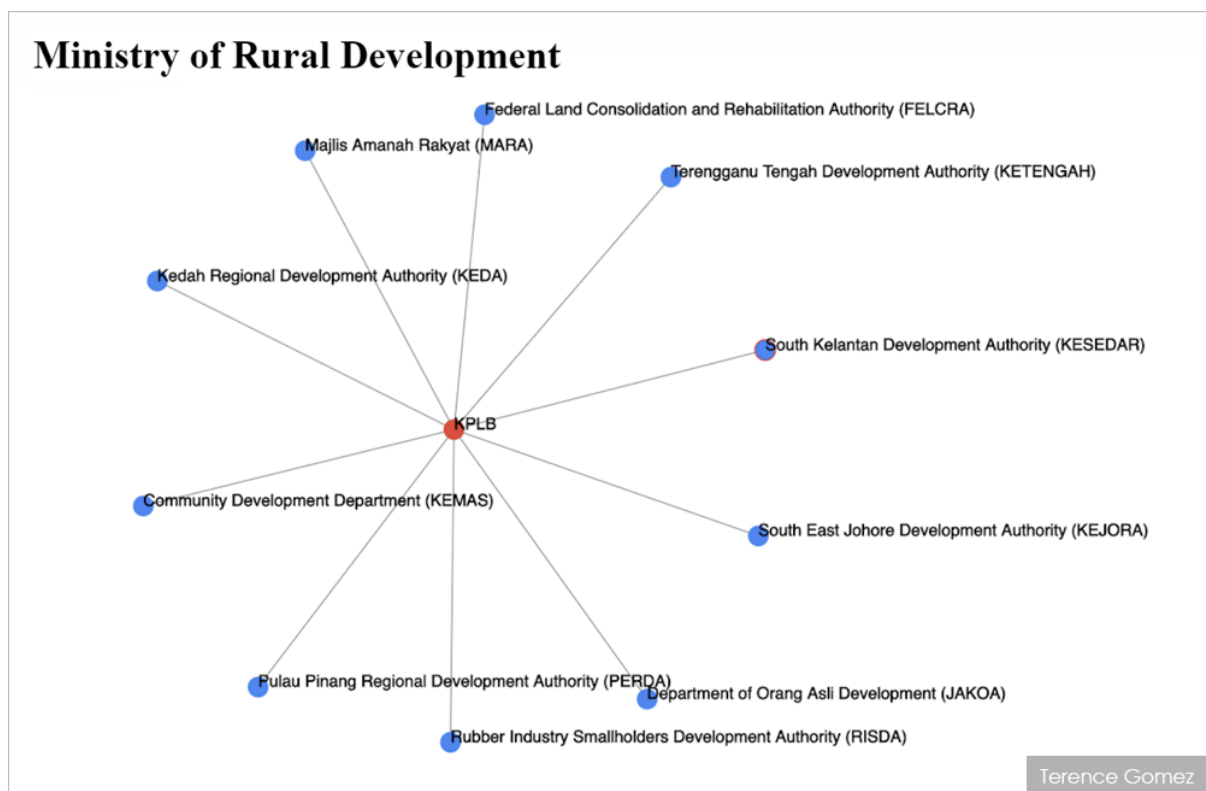

Menariknya, walaupun Rina telah menyertai PN, Kementerian Pembangunan Luar Bandar kini dikawal oleh anggota Bersatu yang agak junior, Abdul Latiff Ahmad, bekas Umno dan anggota parlimen Mersing, sebuah kawasan di negeri asal Muhyiddin di Johor.

Abdul Latiff, dikatakan sekutu rapat Muhyiddin, telah menjadi MP sejak tahun

1999. Rina pula mengetuai Kementerian Pembangunan Wanita dan Keluarga, yang tidak mempunyai GLC penting.

Kementerian Pembangunan Luar Bandar, bagaimanapun, mengawasi dunia GLC yang luas, seperti yang ditunjukkan oleh gambar rajah di bawah.

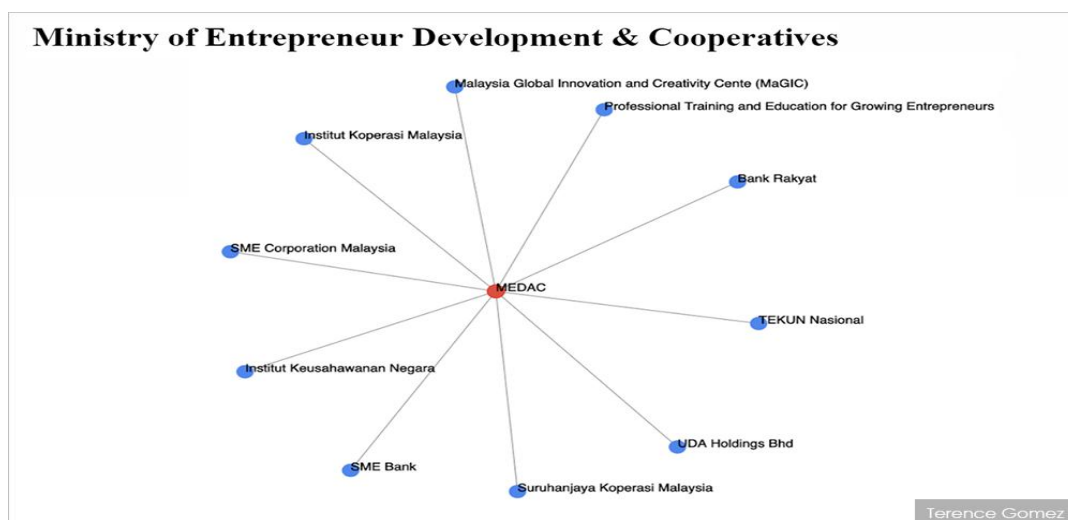

Oleh kerana Kementerian Pembangunan Luar Bandar mengawal badan-badan berkanun dan GLC dengan kehadiran di luar bandar yang luar biasa, kawasan utama di mana Umno telah lama mendapat sokongannya, maka selalunya kementerian ini berada di bawah kawalan seorang pemimpin kanan parti.

Adalah penting bagi Bersatu untuk mengekalkan kawalan terhadap Kementerian Pembangunan Luar Bandar memandangkan parti ini mempunyai sedikit sokongan di kawasan berkenaan.

Kawalan Kementerian Pembangunan Usahawan diberikan kepada Wan Junaidi Jaafar, seorang ahli politik dari Sarawak dan ahli parti terbesar negeri, PBB. Ini mencadangkan Muhyiddin menanggapi Kementerian Pembangunan Usahawan yang mengawasi dunia perusahaan kecil dan sederhana (SME) sebagai kurang penting.

Institusi kewangan pembangunan utama (IKP) seperti SME Bank dan Bank Rakyat berada di bawah kementerian ini, seperti ditunjukkan gambar rajah di bawah.

Muhyiddin segera menyadari kesilapannya. Hanya seminggu selepas mengumumkan pakej rangsangan pertamanya, Muhyiddin mengemukakan pakej tambahan, mengakui bahawa beliau terpaksa melakukan ini sebagai tindak balas terhadap reaksi serius daripada persatuan niaga berasaskan PKS.

Persatuan SME ini memberi maklum balas kurang baik terhadap pakej rangsangan pertama Muhyiddin, mendakwa tanpa sokongan kerajaan sekurang-kurangnya 50 peratus daripada firma tersebut akan berhenti beroperasi, menyebabkan kira-kira empat juta orang akan menganggur.

Perubahan dalam GLC

Kawalan korporat yang banyak di bawah PMO dan (pemimpin) Bersatu kini amat mengejutkan dan membimbangkan. Sementara itu, Muhyiddin juga mengambil alih sebagai pengerusi Khazanah yang sangat berpengaruh, sementara Zafrul pula dilantik sebagai ahli lembaga pengarah Khazanah.

Azmin, yang telah dilantik menjadi ahli lembaga pengarah Khazanah oleh Mahathir, tidak disingkirkan.

Menjadi amalan biasa, perdana menteri akan berkhidmat sebagai pengerusi Khazanah, dengan menteri kewangan menjadi ahli lembaga pengarah,

bagaimanapun tidak pernah berlaku sebelumnya menteri perdagangan dan industri antarabangsa juga duduk dalam lembaga pengarah GLC itu.

Perubahan ahli lembaga pengarah yang lain berlaku, seperti yang ditunjukkan oleh jadual di bawah, walaupun sebilangan orang ini telah berundur daripada jawatan atas kehendak mereka sendiri.

Perubahan yang berlaku adalah dalam GLC yang berkait rapat dengan kementerian-kementerian utama ini. Peralihan penting yang lain juga turut berlaku.

Di Kementerian Sumber Manusia, di bawah kendalian (Timbalan Presiden) MIC, M Saravanan, seorang anggota parlimen Bersatu, Mohd Fasih Mohd Fakeh, dituduh akan mengambil alih pengerusi Perkeso, menggantikan Zakri Mohd Khir, seorang profesional dari industri insurans.

Bagaimanapun, pelantikan Mohd Fasih tidak akan berlaku kerana perundangan berkaitan dengan badan berkanun ini menetapkan bahawa ketua tidak boleh mempunyai fahaman politik.

Pelantikan di institusi lain di bawah kementerian ini diteruskan. Pengerusi baru Dana Pembangunan Sumber Manusia (HRDF) ialah Nelson Renganathan, seorang

anggota MIC, yang menggantikan Noor Farida Mohd Ariffin, seorang peguam dan pemimpin NGO terkemuka.

Tiga perkara penting perlu diberi perhatian mengenai isu-isu yang melibatkan GLC ini.

Pertama, gambar rajah ini tidak dapat menampung jumlah GLC yang dikawal oleh kementerian-kementerian berkenaan. Dan, ini bukan senarai lengkap pengarah yang tidak lagi berkhidmat dengan GLC ini.

Konflik dan perubahan

Jumlah pengarah GLC yang dapat diberikan kepada ahli politik sangat besar, ia jalan utama untuk menenangkan wakil rakyat yang tidak berpuas hati kerana tidak dilantik ke dalam jemaah menteri.

Kedua, bahkan anggota parti dalam gabungan PN malah telah memprotes tata aturan semula kementerian dan pelantikan kabinet ini.

Ketiga, memburukkan masalah Muhyiddin adalah beliau perlu bersaing dengan sikap berpuak di dalam Bersatu yang melemahkan, apalagi ketika pemilihan Bersatu semakin hampir.

Mahathir masih kekal sebagai pengerusi Bersatu, manakala jawatan presiden Bersatu yang dipegang Muhyiddin akan dicabar oleh Mukhriz yang berpengaruh.

Lebih-lebih lagi, Muhyiddin tidak mempunyai sokongan padu Umno, dengan kritikan terbuka terhadap pelantikan jawatan menteri yang dibuat beliau.

Anggota parlimen Umno, Azalina Othman Said, bekas anggota kanan kabinet, mengadu bahawa anggota parlimen Umno patut diberikan portfolio "lebih penting" dan "kerajaan campuran" tidak boleh "dikuasai oleh mana-mana parti."

Bekas MP Umno, Shahrir Samad juga merungut bahawa "semangat en bloc PN hilang dalam barisan jemaah menteri itu".

Anggota Parlimen Umno Tajuddin Abdul Rahman mengkritik pelantikan Azmin sebagai menteri kanan, berkata "Umno berasa kurang selesa" dan "bagi saya (pelantikan Azmin sebagai menteri kanan) itu sebagai penerusan agenda Bersatu, dan mungkin lebih daripada itu."

Hanya seorang pemimpin Umno, Ismail Sabri Yaacob, dilantik sebagai menteri kanan dan sebagai menteri pertahanan, sebuah kementerian yang mempunyai sedikit kawalan terhadap GLC. Di bawah pentadbiran Najib, Ismail pernah berkhidmat sebagai menteri pembangunan luar bandar.

Sementara itu, Mahathir telah menyuarakan bagaimana pelantikan menteri dan GLC akan digunakan untuk menjamin pertukaran sokongan wakil rakyat PH untuk mengukuhkan kawalan PN di parlimen.

Mahathir berkata sokongan 114 kerusi padanya sebelum ini semakin kurang kerana "dia (Muhyiddin) sudah ambil orang saya."

Malah, Muhyiddin telah membentuk salah satu kabinet terbesar dalam sejarah Malaysia. Sementara itu, pelantikan GLC seluruhnya dijangka akan dibuat pada minggu-minggu akan datang.

Trend mengganggu

Trend sejarah dan perkembangan semasa ini menunjukkan bahawa walaupun Malaysia mempunyai tiga kerajaan yang berbeza sejak 2018, GLC terus digunakan dengan cara yang tidak bertanggungjawab.

GLC ini, yang dibentuk untuk membetulkan ketidakadilan sosial, sebaliknya menjadi alat politik penting bagi golongan elit yang berkuasa untuk mengukuhkan kuasa.

GLC telah digunakan untuk membantu kepentingan elit penguasa dalam tiga

cara: Pertama, untuk menyalurkan konsesi yang dihasilkan oleh kerajaan ke kawasan utama bagi mendapatkan sokongan pilihan raya.

Kedua, dengan membolehkan pelantikan ahli politik ke lembaga GLC untuk mengekalkan sokongan terhadap parti. Ketiga, untuk menawarkan jawatan pengarah yang menguntungkan untuk mengelakkan pemimpin parti melompat, satu perkara yang diutarakan oleh Mahathir menjadi penyebab kejatuhan pemerintahannya.

Memandangkan GLC adalah syarikat utama yang memainkan peranan penting dalam ekonomi, keperluan untuk perubahan besar terhadap sejumlah lembaga pengarah ini perlu dipersoalkan kerana ia akan menimbulkan gangguan.

Walaupun GLC perlu diperlakukan secara produktif untuk menampung ekonomi yang sakit, yang selanjutnya terjejas akibat wabak Covid-19, namun syarikat ini tetap menjadi alat untuk mengekalkan dan memperkukuh kuasa.

Copyright © 1999-2012 Mkini Dotcom Sdn. Bhd

Source: <https://www.malaysiakini.com/news/520132>